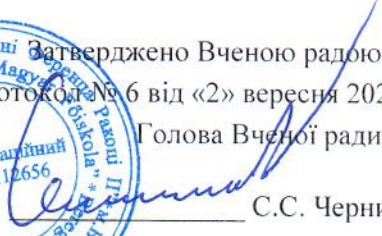

ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ
II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁATALJAI MAGYAR FŐISKOLA

Затверджено Вченою радою ЗУІ
Протокол № 6 від «2» вересня 2022 р.
Голова Вченої ради ЗУІ

С.С. Черничко

Уведено в дію наказом про змінами
і доповненнями ректора ЗУІ
від «2» вересня року № 78

**Положення про Відділ моніторингу освітнього процесу у Закарпатському
угорському інституті імені Ференца Ракоці ІІ**

1. Загальні положення

Це положення визначає процедури проведення моніторингу освітнього процесу у Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II і розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Положень «Про організацію освітнього процесу в ЗУІ», «Про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ЗУІ» та даним Положенням.

У цьому Положенні визначені терміни вживаються у таких значеннях:

Моніторинг – це постійний, цільовий контроль і діагностика стану освіти на базі систематизації існуючих джерел інформації, а також спеціально організованих досліджень і вимірювань з метою зіставлення реального стану з очікуваними результатами, відстеження ходу будь-яких процесів за чітко визначеними показниками.

Якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти.

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів і наукових установ за кожним рівнем вищої освіти в межах кожної спеціальності.

Інші терміни у цьому положенні вживаються у значеннях, наведених у Законі України «Про вищу освіту» та постанові Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».

Мета проведення моніторингу – об'єктивне, інформаційне відображення стану й динаміки якості надання освітніх послуг, ефективності управління, якості підготовки здобувачів вищої освіти в інституті.

2. Основна діяльність відділу моніторингу освітнього процесу

2.1 Відділ моніторингу освітнього процесу створений з метою посилення орієнтації управління на якісні аспекти освітнього процесу, забезпечення всіх рівнів управління інформацією щодо якості освіти, підвищення якості підготовки фахівців шляхом здійснення цілеспрямованого моніторингу навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, вивчення потреб суспільства в освітніх послугах в кваліфікованих фахівцях, змін попиту на ринку праці, а також інших заходів, розроблених у відповідності до «Концепції комплексного розвитку та діяльності Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II (2021–2025 рр.)».

2.2 Основними завданнями відділу моніторингу освітнього процесу є:

- контроль за дотриманням кафедрами структурними підрозділами інституту законодавчих і нормативних документів щодо змісту освіти, планування та організації освітнього процесу-й впровадження їх у освітню діяльність ЗУІ.
- постійний систематичний збір, обробка та аналіз результатів моніторингу діяльності студентів і науково-педагогічних працівників ЗУІ.
- науково-методичне та організаційне забезпечення моніторингу якості знань студентів ЗУІ;
- розробка спільно з відділом контингенту студентів єдиної системи критеріїв, діагностичного інструментарію, показників моніторингу якості освіти в ЗУІ.
- контроль якості навчання через проведення незалежного моніторингу якості знань студентів ЗУІ (вимірювання компетентностей у формі вхідного контролю, ректорський контроль, тощо).

- вивчення та узагальнення стану проведення моніторингу якості знань студентів, змін її кількісних і якісних показників відповідності якості знань студентів освітнім програмам згідно з стандартами вищої освіти.

- контроль за професійним розвитком, підвищенням рівня кваліфікації науково-педагогічних працівників ЗУІ.

- координація роботи кафедр та інших підрозділів із якісного забезпечення освітнього процесу.

- надання методичної та консультативної допомоги структурним підрозділам ЗУІ з питань діагностики, оцінки та моніторингу якості знань студентів.

- підготовка звіту про результати моніторингу якості освітнього процесу за навчальний рік.

- підготовка та внесення пропозицій щодо усунення негативних моментів, виявлених під час моніторингу, а також поширення позитивних тенденцій у роботі структурних підрозділів; контроль за здійсненням необхідних заходів для усунення виявлених порушень і недоліків.

- вивчення досвіду провідних закладів вищої освіти України і зарубіжжя та визначення проблем з питань моніторингу освітнього процесу, поширення інформації щодо моніторингових досліджень в системі освіти.

- участь у розробці перспективних планів розвитку ЗУІ.

2.3 Моніторинг освітнього процесу в інституті здійснюється відповідно до освітніх програм та рівнів вищої освіти, що визначені діючою ліцензією, використовує різні види вимірювань: статистичні, педагогічні, дидактичні, соціологічні, психологічні та ін.

Моніторинг проводиться на рівнях:

- викладач – кафедра – ректорат;

- студент – група – курс – спеціальність;

- освітній компонент – освітня програма – освітній рівень.

2.4 Дотриманням вимог до організації та проведення моніторингу покладається на відділ моніторингу освітнього процесу.

2.5 До конкретних завдань відділу також відносяться:

За місяць до початку кожного навчального року (у співпраці з проректором з господарської роботи та відповідальними особами) відділ перевіряє відповідність інфраструктури закладу ліцензійним вимогам.

За тиждень до початку кожного навчального року відділом перевіряється наявність:

- оновлених освітніх програми;

- навчальних планів (як денного, так і заочного відділень);

- чи до всіх діючих освітніх програм розроблені робочі навчальні плани (як для денної, так і для заочної форми навчання).

За тиждень до початку кожного семестру відділ перевіряє, чи доступні на веб-сайті ЗУІ робочі програми або силабуси з усіх обов'язкових і вибіркового предметів у зазначеному форматі для кожної освітньої програми.

Протягом першого місяця кожного навчального року відділ (на основі подань кафедр) перевіряє відповідність науково-педагогічних працівників:

- а) вимогам, які викладені у пункті 37 Ліцензійних вимог щодо всіх предметів, які викладають;

- б) вимогам, викладеним у пункті 38 Ліцензійних вимог (20-бальна таблиця);

- в) чи виконали викладачі, у яких закінчився термін дії контракту, вимоги, що викладені в їхніх трудових договорах (контрактах).

У другий місяць кожного навчального року відділ перевіряє, чи є у кожного студента індивідуальний навчальний план і чи правильно він заповнений (включені обов'язкові та вибірково дисципліни, факультативні предмети, яка кількість кредитів, тощо).

Протягом першого місяця кожного навчального року перевіряє наявність на веб-сайті ЗУІ в оновленому вигляді усіх матеріалів і документів, оприлюднення яких зазначено у Законі України «Про вищу освіту» та Ліцензійними вимогами.

2.6 Керівник відділу:

- здійснює керівництво його діяльністю;
- відповідає за виконання покладених на відділ завдань, пов'язаних з організацією і проведенням моніторингових заходів;
- представляє відділ у відносинах з іншими структурними підрозділами інституту;
- забезпечує виконання відділом розпорядчих документів інституту.

Керівник відділу призначається та звільняється з посади ректором та президентом інституту в установленому порядку.

2.7 Функції відділу моніторингу освітнього процесу:

- поточне та перспективне планування роботи відділу.
- оперативне реагування на зміни в законодавчих і нормативно - правових документах щодо організації освітньої діяльності.
- оцінка рівня забезпечення необхідною документацією кафедр для якісного здійснення освітнього процесу в інституті.
- підготовка проектів наказів, розпоряджень і планів заходів з моніторингу.
- розробка пропозицій щодо проведення моніторингових заходів на поточний навчальний рік.
- організація та проведення моніторингових досліджень в інституті і на кафедрах.
- підготовка відповідей на листи й офіційні звернення з питань якісної організації освітнього процесу; оперативний контроль за виконанням наказів і розпоряджень; здійснення заходів, які стосуються моніторингу освітнього процесу.
- збирання первинної інформації про якість освіти, її аналіз та інтерпретація.
- постійний моніторинг, аналіз звітних показників якості підготовки фахівців на кафедрах.
- підготовка узагальнених інформаційно-аналітичних матеріалів за результатами контрольних моніторингових перевірок та результатів акредитації НАЗЯВО.
- інформування учасників моніторингу про його основні результати.
- координація діяльності кафедр з питань організації контролю якості знань здобувачів.
- надання консультативної та методичної допомоги з питань моніторингу якості освіти учасникам (кафедрам, науково-педагогічним працівникам і здобувачам) моніторингових заходів.
- контроль за якістю проведення науково-педагогічними працівниками навчальних занять усіх видів.
- систематичне інформування завідувачів кафедр про нові положення, інструкції та інші нормативні акти щодо моніторингу освітнього процесу.
- участь у роботі комісій відповідно до наказів ректора інституту. Ректорат може покласти на відділ виконання обов'язків з інших питань, пов'язаних з організацією та проведенням моніторингових заходів.
- вивчення стану матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітнього процесу та його відповідності освітнім програмам, внесення пропозицій щодо їх поліпшення.

2.8 Кадровий склад відділу затверджується ректором та президентом інституту.

2.9 Права й обов'язки співробітників відділу визначаються посадовими інструкціями, розробленими керівником відділу моніторингу освітнього процесу відповідно

до законодавства і затверджуються ректором та президентом.

2.10 Відділ моніторингу освітнього процесу звітує про свою діяльність перед ректором та Вченою радою інституту.

3. Моніторинг та періодичний перегляд освітнього забезпечення кафедри.

3.1 Відділ моніторингу освітнього процесу здійснює контроль шляхом перевірки організації навчального процесу кафедрами:

- формування навчального навантаження кафедр, якості розподілу навантаження між викладачами;
- перевірки відповідності науково-педагогічних працівників Ліцензійним вимогам;
- запровадженням регулярного системного рейтингового оцінювання науково-педагогічних кадрів з метою накопичення статистичної інформації про динаміку розвитку кафедр та підрозділів, створення умов для здорової конкуренції у професорсько-викладацькому колективі, забезпечення якості освітнього процесу ЗВО;
- регулярного контролю дотримання розкладу занять викладачами і студентами кафедр;
- відвідування відкритих занять викладачів;
- контролю дотримання вимог до документаційного оформлення результатів поточного та підсумкового контролю;
- заслуховування регулярних звітів завідувачів кафедр на Вченій раді;
- перевірки готовності навчально-методичної документації згідно номенклатури справ кафедр.
- наявності затверджених у встановленому порядку навчальних та робочих навчальних планів із кожного напрямку підготовки та спеціальності;
- виконання затвердженого у встановленому порядку графіку навчального процесу;
- відповідності змісту навчальних планів і навчальних програм та/або силабусів вимогам галузевих стандартів та Державних стандартів вищої освіти;
- наявності робочих програм та/або силабусів із дисциплін та відповідності їх чинним вимогам;
- відповідності розкладу занять затвердженим планам та програмам;
- комплектності і достатності навчально-методичного забезпечення з дисциплін (методичні вказівки, конспекти лекцій, настанови до виконання семінарських, практичних та лабораторних робіт, самостійної та індивідуальної роботи тощо);
- дотримання вимог до документаційного оформлення результатів поточного та підсумкового контролю;
- навчально-методичного забезпечення всіх видів практик, передбачених навчальними планами, дотримання всіх вимог до комплекту їх документаційного забезпечення;
- навчально-методичного забезпечення проведення підсумкової атестації за всіма освітніми рівнями відповідно до галузевих стандартів, дотримання всіх вимог до комплекту документаційного забезпечення атестації;
- забезпечення академічної доброчесності;
- наявність підвищення кваліфікації (професійний розвиток) викладачів;
- на засіданнях Вченої ради ЗУІ не рідше одного разу на навчальний рік розглядаються питання про якість навчального процесу в ЗУІ.

3.2 Моніторинг якості навчально-методичного забезпечення підготовки фахівця та організації освітнього процесу є одним з базових складових визначення якості освітнього процесу і якості підготовки фахівців в цілому і передбачає виявлення наявності та якості:

- освітньої програми;
- навчального плану;
- робочого навчального плану;

- програм навчальних дисциплін, передбачених робочим планом;
- розпорядчої та інструктивної документації з методичної роботи: положення, листи-рекомендації МОН України щодо методичного забезпечення якості освітніх послуг, організації та методичного забезпечення освітнього процесу;
- інститутських нормативно-розпорядчих документів (президента, ректора, проректора, завідувачів кафедр) щодо організації і контролю заходів, спрямованих на виконання методичної роботи;
- навчально-методичного забезпечення та відповідності їх вимогам;
- планів підготовки методичного забезпечення та забезпечення навчальними виданнями на різних носіях та їх якість (підручники, посібники, конспекти лекцій, методичні вказівки, рекомендації);
- проведення різних видів навчальних занять освітнього процесу та їх якість;
- робочих програм або силабусів з кожної навчальної дисципліни навчального плану, що включає опис навчальної дисципліни, компетентності (результати навчання), структуру (тематичний план) навчальної дисципліни, теми семінарських (практичних, лабораторних) занять, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання, методи контролю, шкалу оцінювання, рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в мережі Інтернет;
- електронний доступ навчально-методичного забезпечення дисциплін;
- програм практичної підготовки, робочих програм практик;
- методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів.

3.4 Моніторинг оцінювання якості знань здобувачів здійснюється з метою виявлення реального рівня навчальних досягнень студентів і передбачає такі процедури, як діагностика рівня знань студентів, встановлення питомих показників навчальних досягнень, рівня сформованості комплексних компетенцій майбутніх фахівців, а також вимірювання залишкових знань студентів.

3.5 Моніторинг оцінювання якості знань здобувачів передбачає здійснення щорічного контролю за якістю знань, умінь та навичок студентів з навчальних дисциплін, проводиться на рівні викладач – кафедра – ректорат і включає кілька видів:

- вхідний контроль;
- поточний контроль;
- підсумковий контроль;
- контроль залишкових знань;
- ректорський контроль;
- атестація здобувачів вищої освіти.

3.6 На основі моніторингу і аналізу результатів навчання та поточної і семестрової успішності студентів, ректорських контрольних робіт з освітніх компонентів встановлюється якість освітнього процесу.

4 Забезпечення якості науково-педагогічного складу працівників.

4.1 Моніторинг якості професорсько-викладацького складу здійснюється на основі таких якісних характеристик:

- освіта;
- науковий ступінь;
- трудовий стаж за спеціальністю;
- науково-педагогічний стаж;
- результативність науково-дослідної роботи;
- результативність навчальної, методичної та виховної роботи;

- підвищення кваліфікації;
- статі та віку науково-педагогічних працівників.

4.2 Безпосереднім виконавцем у моніторингу освітнього процесу є професорсько-викладацький склад інституту загалом і кожний член колективу зокрема. Керівники кафедр та інших структурних підрозділів організовують реалізацію політики і стратегії інституту в забезпеченні якості освіти шляхом ефективного використання потенціалу викладачів та інших співробітників, раціонального використання наявних ресурсів, аналізу і вдосконалення механізмів забезпечення якості освіти на основі інструктивно-методичних рекомендацій.

4.3 Моніторинг кількісних та якісних показників кадрового забезпечення освітньої діяльності здійснюється на основі таких якісних характеристик:

- базова освіта, науковий ступінь, вчене звання або категорія, педагогічне звання;
- стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи;
- результативність наукової діяльності;
- результативність навчальної, методичної та виховної роботи;
- підвищення кваліфікації.

4.4 Відповідність спеціальності викладача навчальній дисципліні визначається відповідністю його спеціальності згідно з документами:

- про вищу освіту;
- про науковий ступінь або наукову спеціальність;
- досвідом практичної роботи за відповідним фахом не менше п'яти років (крім педагогічної, науково-педагогічної, наукової діяльності);
- керівництвом (консультуванням) дисертації на здобуття наукового ступеня за спеціальністю, що була захищена в Україні або за кордоном;
- щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років.

4.5 Складовою моніторингу освітнього процесу є визначення рейтингу кафедр за підсумками навчального року. Метою такого виду моніторингу є виявлення рівня діяльності кафедр, щодо забезпечення якості підготовки фахівців і розвиток наукових досліджень. Критерії оцінки охоплюють кваліфікаційні показники науково-педагогічних і наукових працівників, науково-методичну діяльність, підготовку кадрів вищої кваліфікації та інше.

4.6 Для організації проведення комплексного моніторингу наказом ректора інституту може створюватися робоча група, до якої входять керівники інституту, керівники та представники відділів. Моніторинг здійснюється за розробленою програмою (затвердженою Вченою радою інституту) у контексті вимог Законів України «Про вищу освіту» та Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG 2015).

5 Ресурсно-інформаційне забезпечення освітнього процесу.

5.1 Для здійснення якісної освітньої діяльності в Інституті формуються ресурси, основними серед яких є: навчально-методичне забезпечення, матеріально-технічна база та інформаційні ресурси. Забезпеченість необхідними ресурсами для організації освітнього процесу в Інституті регламентується Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності.

5.2 Освітній процес здійснюється у навчально-лабораторних корпусах Інституту та на базах практики (відповідно до укладених угод про співпрацю). Заняття проводяться згідно з розкладом, який затверджується проректором з навчально-методичної роботи інституту.

5.3 Забезпечення освітнього процесу мультимедійним обладнанням, комп'ютерною та іншою оргтехнікою здійснюється з урахуванням потреб, що впливають зі змісту освітніх програм, Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

5.4 Освітній процес у повному обсязі забезпечується навчальною, методичною та науковою літературою на паперових та електронних носіях завдяки фондам бібліотеки, діяльності власного видавництва та веб-ресурсам Інституту. Бібліотечний фонд поповнюється також за рахунок видання навчально-методичної літератури та монографій, підготовлених науково-педагогічними працівниками Інституту.

5.5 Науковою бібліотекою Інституту забезпечується оперативний доступ до друкованих та електронних ресурсів з метою задоволення інформаційних потреб науковців, викладачів та здобувачів вищої освіти, впроваджуються інноваційні технології розвитку бібліотечно-інформаційного сервісу, створюються власні інформаційні ресурси.

5.6 Для організації самостійної роботи студентів запроваджуються та систематично оновлюються електронні навчальні курси (конспекти лекцій, практичних і лабораторних занять) на базі Інтернет-сторінки Інституту.

5.7 Оцінювання рівня забезпеченості освітнього процесу необхідними ресурсами здійснюється відповідними структурними підрозділами Інституту щорічно та у разі потреби.

За результатами моніторингу готуються аналітичні матеріали (збірки, службові записки тощо) у формах, відповідних цілям і задачам конкретних досліджень. Зазначені матеріали включають аналітичну інформацію та пропозиції з питань, вирішення яких знаходиться в компетенції ректора інституту.

Керівництво та контроль за відділом моніторингу освітнього процесу покладається на проректора з навчально-методичної роботи.

6 Забезпечення академічної доброчесності.

6.1 Забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками інституту та здобувачами вищої освіти, у тому числі забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату регламентується Положенням про академічну доброчесність в інституті.

6.2 Дотримання академічної доброчесності в інституті пов'язане із сповіданням педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти принципів: верховенства права, законності, соціальної справедливості, науковості, професіоналізму та компетентності, партнерства і взаємодопомоги, відкритості й прозорості, відповідальності.

6.3 Система запобігання та виявлення академічного плагіату включає такі процедури та заходи:

- ознайомлення здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних та наукових працівників з документами, що регламентують питання запобігання академічного плагіату;
- дотримання принципів академічної доброчесності;
- інформування здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних та наукових працівників про необхідність дотримання правил академічної етики та інформаційної культури;
- запровадження в навчальних дисциплінах вивчення питань щодо коректного використання інформації при роботі з першоджерелами та іншими інформаційними ресурсами, об'єктами інтелектуальної власності, правил оформлення цитувань.
- здійснення перевірки програмним комплексом «UniCheck» на наявність академічного плагіату бакалаврських і магістерських робіт здобувачів вищої освіти, а також всіх видів наукових робіт, зокрема дисертацій, що подаються до спеціалізованих вчених рад співробітниками ЗУІ, наукових журналів і збірників наукових праць Інституту, матеріалів конференцій, монографій, рукописів підручників, навчально методичних посібників та інших робіт працівників Інституту.

6.3 Забезпечення академічної доброчесності здійснюється на всіх рівнях освітнього процесу та наукової діяльності в Інституті.

7 Прикінцеві положення

7.1 Положення приймається Вченою радою інституту і вводиться в дію з дня його затвердження наказом ректора.

7.2 Усі зміни та доповнення до цього Положення затверджуються Вченою радою і вводяться в дію наказом ректора.